

MARIBORSKI DELAVEC

Neodvisen političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 4.50 mesečno, četrtletno K 13.50, polletno K 27.—, celoletno K 54.— Če si pride naročnik sam v uredništvo po list: Mesečno K 4.—. — Inzerati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 5. uri popoldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 20 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopališke ulice)

Telefon št. 242.

Nemška propaganda.

IV.

Maribor, dne 28. marca 1919.

V letaku obetajo Slovencem slovenske šole in slovenske cerkve, če se priklonijo Nemški Avstriji. Poznamo te obljube. Zdi se nam kakor ona pravljica o lisici in ježu. Videli smo v ranjki Avstriji, kako zelo ljubijo Nemci slovenske šole. Po naših slovenskih vaseh in mestih so gradili z denarjem, ki so ga zbirali po celem Germaniji, nemške šole šulferajna, v katere so vabili naše slovenske otroke, da jih ponemčijo, da jih odtuje slovenskemu narodu. Niso nam dali niti ene višje slovenske šole, marveč so nas, ker so imeli vlado na svoji strani, silili v nemške šole. In koliko naših sinov se je na ta način ponemčilo, ki zdaj kot janičari, kot izdajice stoje v vrstah naših narodnih nasprotnikov. Še le zdaj, ko smo postali svobodni v svoji lastni državi, smo pomedli z zadnjimi ostanki bivše nemške vlade, še le zdaj se bo naš otrok v resnici podučeval v jeziku, ki ga je učila njegova mati. Vsled tega se zahvaljujemo nem-

škim «Rattenfängerjem» za njihovo vabljenje in ostanemo v naši lepi, svobodni in mogočni Jugoslaviji.

Tudi slovenske cerkve obetajo našim ljudem. Vemo, kako izgledajo te njihove cerkve. Še zdaj agitirajo po Mariboru in okolici za protestantovsko vero, ki je v svojem bistvu nemška nacionalna vera. Nam je dala naša nova država popolno versko svobodo. Naši jugoslovanski škofje so stopili na čelo našega narodnega preroda, ter nam priborili slovansko bogoslužje. Vsled tega nam pač ni treba v verskem oziru iskati zavetja v nemški in protestantovski Avstriji.

In če pravijo Ornogovci v svojem letaku, da delajo naši mogotci z nasiljem, je to podla laž. **S ponosom trdimo, da je naša država najbolj svobodna država izmed vseh držav, ki jih je rodila svetovna vojna.** Ali je morda Nemčija svobodna, kamor tako zelo vleče avstrijske Nemce? Ona Nemčija, kjer brezposelne in podivjane tolpe more svoje lastne ljudske zastopnike. Da pa naša vlada nastopa z vso strogostjo proti nemškutarskim izdajicam, ki hočejo na

sleparsk način izpodkopati obstoj naše jugoslovanske države, je pravično. In mi celo trdimo, da je naša vlada še preveč obzirna napram Nemcem, ker ne uporablja zakona tako, kakor bi ga uporabljala bivša c. kr. avstrijska vlada, če bi zmagala Nemčija, napram Slovencem. Predstavimo si le v duhu, kako bi gospodarili in vladali razni Ornigi, Wastiani, Mravlagi, če bi bila premagana antanta. Pohorsko gorovje bi imelo premalo leša za vislice, namenjene Slovencem.

Da, pri nas vlada popolna politična svoboda. Le duševno omejeni bivši voditelji nemškutarske politike na Spodnjem Štajerskem zahtevajo, naj bi jim naša vlada dovolila, da bi nemoteni še zdaj razširjali svojo izdajalsko politiko in svoje lažnjive graške liste po našem jugoslovanskem ozemlju. **Mi si bomo v svoji hiši svoje gospodarstvo uredili sami — brez pomoči Nemcev.** Svetujemo jim pa, naj pazijo na svojo lastno hišo, da jim ne zgori streha nad glavo.

Nemci žele, da bi mi ne imeli nobenega vojaštva. Radi jim to verjame. Če bi ne bilo na naši meji naših vrlih vojakov, katerim so se pridružili junaški srbski bratje, bi bila za nemške roparske tolpe — ki jih Nemci nazivajo prostovoljce — pot prosta v našo rodovitno državo. Naš kmetovalec bi potem okusil vso silo nemške kulture. Odgnali bi mu zadnji rep iz hleva, oropali ga zadnjega zrna žita. Mobiliziranih imamo pet najmlajših letnikov, ki jih doma lahko in radi pogrešamo, ker dobro vemo, da varujejo ti naši sinovi našo zemljo, ki bi je sicer ne mogli obdelati. In če smo morali prej skozi dolga štiri leta prelivati kri za zmago Nemštva, primemo zdaj za orožje s popolnoma drugim navdušenjem, ker vemo, da gre za obstoj naše lastne domovine.

Največji trn je pa nemškutarjem general Maister. Naša vlada ga je postavila na čelo onim našim junakom,

Kaj hočemo?

Da dosežemo pozitiven uspeh slednjega svojega koraka, je neobhodno potrebno, da se vedno prej vprašamo: kaj sploh hočemo? kaj nameravamo? Lastna skušnja nas uči, da se to vprašanje vse premalo vpoštevata, premalo razmišljata. Kolikokrat se navdušuje množica za eno ali drugo stvar le radi tega, ker to želi ali se navdušuje za to drugi, a ljudstvo samo ne ve vzroka temu navdušenju. Kriv je tega povzročitelj ali voditelj navdušenja, kateri za svojo osebo sicer ve, kaj hoče, ne pove ali razloži pa tega ljudstvu, bodisi da se mu zdi to nepotrebno ali pa neumestno. Toda, ako hočemo sloneti na ljudstvu, ako zidamo z delavstvom ter stojimo na strani malega človeka, potem moramo z njim razmotrivati vprašanje: kaj hočemo? Ne zadostuje, da ve in zna le eden ali dva kaj hoče? Vedeti mora slednji soudeleženec. Do pičice jasen mu mora biti ves program, natančno mu mora biti znano geslo, s katerim naj reže valove življenja. Le, ako bo točno poučen o poti, katero mu je hoditi, potem bo krepko in moško stopal po njej, ker bo gotov, da ne zdrkne v prepad. Doba, v kateri je ljudstvo slepo sledilo posameznikom, je

hvala bogu minula! In danes hoče in mora hoditi vse odprti in vedri oči. Nič tajnosti, nič hinavščine ne sme biti več med nami! Kraljuje naj bratstvo, odkritost, resnica! Slabosti in pomanjkljivosti odložimo ali spopolnimo, dobrine in vrline pa ohranimo, nikar pa jih ne vsiljujmo drugim, ako jim niso ljube! Prost je prvi kot slednji človek, zato ne moremo in ne smemo kratiti svobode nikomur! Slednji stan moramo spoštovati in ga vpoštevati kot svojega. Z vsakim stanom moramo živeti v prijateljskem stiku ter ga podpirati v skupnih ciljih in namenih. Otrsteti se moramo stare slovenske nesloge in medsebojnega preziranja, ki nam je zadalo že toliko pogibelj in nesreč. Vsem mora biti jasno, da je naša rešitev le v lepi slogi trojinih bratov iste krvi. Strašna in gnusna je bila nevihta, ki nas je konečno vrgla drug drugemu v naročje. Trnjeva je bila pot, po kateri smo prišli v demokratsko ravnanje, kjer vlada enakopravnost v vseh ozirih. Naša dolžnost je toraj, pokazati se vredne te velike sreče, pokazati svetu, da se tudi mi zavedamo, da sloni prava demokratska država na zdravih in krepkih ramah malega človeka, ne pa na posameznemu privilegirancu.

ki branijo našo severno mejo proti nemškim roparskim napadom. Storila je to v popolnem prepričanju, da bo general Maister vršil ono sveto dolžnost, ki jo vleva interes domovine. In danes vidimo, da stoji naša meja neomajana, da — od dne do dne trdnjša. In tudi naše ljudstvo zna ceniti zasluge branitelja naših severnih mej, vsaj ravno njegova železna pest omogočuje našemu kmetovalcu, da bo zopet obdelal svojo zemljo, ki je dozdej vsled vojnih grozot ostala napol izkoriščana, in da bo ta naša zemlja dala ljudstvu, katerim je v vojni nemška mačeha rezala kruh, zadosten kos zdravega, tečnega kruha.

Bolševizem na Ogrskem in v Nemški Avstriji.

Na Ogrskem so zavladali bolševiki. Bivši predsednik grof Karolyi je izročil pred tednom vlado voditelju mažarskih komunistov, ki so takoj pričeli izvajati svoj program. Poverjenik za zunanje zadeve Bela Kun in še sedem ljudskih komisarjev je zasedlo prostore, kjer je dosedaj poslovalo češko-slovaško poslaništvo. Socializacija tovarn in podjetij se vrši z vso naglico. Brezposelne mase prihajajo vedno bolj do nadvlade. Po cestah se vrše boji. Mnogo oseb je bilo ubitih in ranjenih. Mase ropajo in plenijo po trgovinah z živili in dragocenostmi. Člane francoske misije so internirali, po cestah je pa nahujskana masa napadala in sramotila antantne častnike.

Antanta tega seveda ne more gledati. Anglija je sklenila, da bo skupno z alijanci poslala čete na Ogrsko, da preprečijo še nadaljnje širjenje nevarnega gibanja. Tem četam se bodo baje pridružile tudi jugoslovanske in romunske čete. Poveljeval jim bo general Franchet d'Esparnay, slavni in zmagoviti voditelj solunske ekspedicije.

To bolševiško gibanje se je hipoma razširilo tudi v Nemško Avstrijo. Odposlanci in agitatorji z Ogrskega so na Dunaju razvili živahno agitacijo. In prva posledica tega je nedvomno generalna stavka železničarjev, ki grozi postati pogubna za nadaljni razvoj v Nemški Avstriji. Dunaj in druga velika industrijska središča so tako slabo preskrbljena z živili, da more vsak dan, vsaka ura povzročiti katastrofo. Kakor znano, je ustavljen ves železniški, poštni, brzojavni in telefonski promet z Nemško Avstrijo, vendar pa prihajajo polagoma vesti o nemirih v nemških mestih. In prav nič se ne smemo čuditi, če bomo danes ali jutri slišali, da se je bolševiška epidemija razširila po celi Nemški Avstriji ter se polastila brezposelnih in lačnih širokih mas. Tedaj bodo naši sosede še le občutili vse grozote krvave vojne, ki smo jih mi Slovenci morali trpeti leta in leta na lastnem telesu. S človeškega stališča jim ne želimo tega, vendar bo pa ta kelih grenkobe in trpljenja precej blažilno učinkoval na ono ošabnost Nemcev, ki je kar ne morejo sleči.

Našim mariborskim Nemcem in nemškutarjem pa svetujemo, naj potem napravijo študijsko potovanje v Nemško Avstrijo, kjer lahko tisti, ki jih srbe prsti, praktično vporabijo svoje talente.

Naša vlada je razumela položaj ter vpoštevala veliko važnost železničarskega stanu. Ugodila je v polni meri njihovim zahtevam. S tem je dokazala, da zna socialno misliti, ne da bi ji bilo treba iti v šolo k Ljenu ali Trockemu. Prepričani pa smo, da se bodo še navzlic temu pojavili elementi, ki bodo hujskali ter netili nezadovoljnost. In jasno moramo to že danes povedati, da bodo ti elementi ali v službi Nemške Avstrije, ki bodo skušali izpodkopati temelje naši jugoslovanski državi, ali bodo pa plačane in podkupljene kreature.

Političen pregled.

Ententa priznala Jugoslavijo kot zavezniško državo. Italijanski delegati groze, da zapuste Pariz. Zagreb, 27. marca. (Več. list.) Dopisni urad je prejel iz New-Yorka naslednjo brzojavko: »Evening News« poroča iz Pariza: Italijanski delegati so nezadovoljni zaradi stališča mirovne konference, posebno, ker je ententa priznala Jugoslavijo kot zavezniško državo, čeprav so se narodi Jugoslavije do zadnje ure borili proti Italiji. Italijani z isto pravico zahtevajo zase dalmatinsko Primorje, po kateri ima Angleška pravico do Gibraltarja in Malte. Položaj je danes tak, da italijanski delegati ne bodo mogli pomiriti svojega naroda, ako se s pogodbo o prelminarnem miru odgodi rešitev nevarnega položaja Italije. V javnost prihajajo vesti, da bodo italijanski delegati najbrže prisiljeni, da zapuste mirovno konferenco.

Mirovna konferenca v skrbeh. Geneve, 27. marca. (Sl. Narod.) Iz podučenih krogov izvemo še, da so dogodki na Ogrskem in pričakovani napredek v razkroju Avstrije silno pospešili preliminarne mir. Tudi na rešitev jugoslovanskega problema dogodki niso ostali brez vpliva, ker je ustvarjen nov položaj. Sedaj izvajajo na Italijo zopet pritisk, naj se drži bolj prijenljivo nasproti nam. Po drugi strani pa je rešitev jadranskega vprašanja zopet stopila v ozadje radi tega, ker se peča svet četvorice odnosno deseterice z onimi »bolj perečimi« vprašanji, ki mu delajo trenutno največ skrbi, to je poleg francoske in laško-jugoslovanske meje še povrh avstrijsko in poljsko vprašanje ter rudeča nevarnost.

Dunajski socialisti proti bolševizmu. LDU. Dunaj, 26. marca. (ČTU) »Arbeiter-Zeitung« objavlja danes članek, v katerem pobija načrt ustanovitve republike svetov v Nemški Avstriji. List piše med drugim: Republika svetov pomenja prelom z entento, odpoved premirja, podaljšanje vojne, izgubo vsake ententne podpore ter obnovitev vojne zoper entento. Ali se more naš izstradani in vojne naveličani narod bojevati še dalje? Ententa potrebuje Nemško Avstrijo, ker vodi čez naše ozemlje pot iz Italije in Jugoslavije na Češko in Poljsko. Ententa ne bi ostala brezbrizna, ako bi se vezali z Rusijo. Na proklamacijo republike svetov bi kratkoma odgovorila z vkorakanjem svojih čet v našo deželo. Nemška Avstrija bi bila za entento lahek plen. Tudi naš gospodarski položaj napram ententi bi bil popolnoma drugačen kot pa položaj Rusije ali Ogrske. Diktatura svetov bi imela najbrže takojšnjo zasedbo za posledico in italijanska okupacijska armada bi ravnala tako hitro razpusila delavske in vojaške svete, kakor jih je razpusila francoska zasedbena vojska v Porenju. Sicer pa ni treba ententi storiti drugega koraka, kot ustaviti pošiljanje živil, in v par dneh bi bila posledica vzklica republike svetov lakota, ki bi nas prisilila, da se uklo-nimo ententi.

Italijani taje. LDU. Dunaj, 26. marca. (ČTU) Italijanski komisar na Dunaju objavlja nastopno izjavo: Vest, da so italijanski delegati na mirovni konferenci v Parizu zagrozili z odstranitvijo s konference, ako bi svet alijancev ne hotel ugoditi njihovi zahtevi po Reki, je popolnoma neutemeljena, ker italijanska delegacija ni sklenila nič takega.

Bolševizem na Ogrskem. LDU. Budimpešta, 26. marca. (ČTU) Ljudski komisar za zunanje posle Bela Kun je imel včeraj razgovor s polkovnikom Vixom, ki je izjavil, da namerava francoska misija zapustiti Budimpešto. »Neue Freie Presse« poroča, da so inozemske misije že zapustile Budimpešto. Do sedaj ni znano, kam so odpotovale misije, ali proti Dunaju ali proti Beogradu.

LDU. London, 26. marca. (ČTU) »Gazette de Lausanne« poroča, da se je Karolyi že izza novembra p. l. s posredovanjem anarhista Rakovskega pogajal z moskovsko vlado, da se bolševizem razširi tudi na Ogrskem.

Dnevne novice.

Mestnemu prebivalstvu! Dne 25. t. m. sta se dogodila v Mariboru sledeča, za varnost osebe in mesta ozira vredna slučaja: popoldne okoli 3. ure so se znašle pri trgovcu Moricu Dadieu tri, v uniformi kraljestva SHS oblečene osebe, ki so brez vtemeljevanja in s pretnjo zahtevale takojšnjo zatvorenje izloženega okna in trgovine. Isti dan ob 7. uri zvečer sta prišli v stanovanje odvetnika gosp. dr. Orosla dve uniformirani in oboroženi osebi, povpraševali po g. dr. Oroslu in izjavili, da imata ukaz, istega takoj aretirati. Na ugovor služinčadi g. dr. Orosla, ki je bil odsoten, sta »vojaka« izjavila, da morata še mnogo oseb aretirati. Tozadevna uradna poizvedovanja so seveda izkazala, da v obeh teh slučajah ni bilo izdanega nikakega uradnega povelja in da ni bil pri tem noben jugoslovanski vojak vdeležen. Ne glede na vprašanje, če je bila nameravana le slaba šala ali pa politična intriga, katera bi utegnila ugledu in zaupanju do naših oblasti zelo škodovati, smatram za svojo dolžnost, prebivalstvo v njega lastnem interesu prositi, v bodočih podobnih slučajah, nemudoma poklicati najbližjo polic. stražo in vrhu tega zahtevati pomoč od kompetentne oblasti. Podobne »kopenikijade« so se pred nekaj dnevi vršile v območju okrajnega glavarstva Maribor, kjer so bili v naše častniške uniforme oblečeni podaniki Nemške Avstrije, zasačeni pri »uradni« rekviziciji živil. Umestna je največja pozornost tudi pri takih individuih, ki bi se legitimirali z »uradnimi« izkazi ali ukazi, katerih nepravilnost bo pazljiv človek lahko spoznal. Tudi take slučaje naj se takoj oblasti naznani. Vladni komisar: dr. Pfeifer.

Imenovanja mestnih in okrajnih šolskih nadzornikov. Deželna vlada je imenovala sledeče nadzornike: 1. za območje političnega okraja ljutomerskega, sodnega okraja svetolenarskega in za obmejne šole v političnem okraju radgonskem Josipa Rajžpa, nadučitelja v Ormožu; 2. za območje sodnih o rajev ptujskega in ormoškega Pavla Flereta, nadučitelja v Letušu; 3. za mesto Maribor in meščanske šole bivše vojvodine Štajerske Friderika Šijanča, glavnega učitelja na državnem učiteljskem v Mariboru; 4. za območje sodnih okrajev mariborskega (okolica) in slovenjebistriškega in za obmejne šole v političnem okraju lipniškem Matijo Lichtenwallnerja, začasnega mestnega šolskega nadzornika v Mariboru; 5. za območje sodnih okrajev konjiškega, rogaškega in šmarskega Henrika Schella, nadučitelja v Konjicah; 6. za območje sodnih okrajev celjskega, laškega in vranskega Ludovika Černeja, nadučitelja v Grižah; 7. za območje političnega okraja slovenjegraškega in sodnega okraja gornjegraškega Miho Grmovšeka, nadučitelja na Pilšanuju; 8. za območje političnega okraja brežiškega Gustava Voduška, okrajnega šolskega nadzornika v Trbovljah. Šolski nadzorniki Matija Herič, Alojzij Schechel in Josip Supanek so odstopili; njim kakor tudi začasnemu vodji nadzorništva v Mariboru Jakobu Jurko je poverjenstvo za uk in bogočastje izreklo priznanje in zahvalo za njih trud.

Naši slovenski trgovci v Mariboru. Poročajo nam, da se je v Ljubljani ustanovil konzorcij nekaterih slovenskih veletržcev, ki razpologajo s kapitalom večih milijonov kron. Ta konzorcij ima namen organizirati vso trgovino v Mariboru. Zanima se tudi za nakup hiš. Mi pozdravljamo ta korak naših zavednih slovenskih trgovcev, vsaj je zadnji čas, da se izpodrinejo tukajšnji nemški trgovci, ki edinole hujskajo.

Javno razobešeni jedilni listi. Zdi se nam, da je svoječasnno izšel ukaz, da morajo imeti vse gostilnice javno v oknih razožene cenike jedil in pijač in sicer v jeziku, ki je prebivalstvu razumljiv. Danes pa vidimo, da imajo v Mariboru skoro vse gostilnice razstavljene cenike, vendar pa le nemške. Menda imajo merodajne oblasti pravico, pa tudi dolžnost, da zahtevajo tudi slovenske cenike.

„Črni Jurij“ na delo! Domovina Vas kliče! Proti propagandi nemških izdajalcev treba naše proti-propagande, in sicer na podlagi urejene organizacije. To treba določiti na sestanku v nedeljo ob 10 uri predpoldne v gostišču „Union“.

Gledališka vaja za prihodnjo predstavo je danes v soboto 29. t. m. ob 8. zvečer v „Narodnem domu“. Cenj igralci se posijo, da se iste sigurno udeležijo. Režiser.

„Ljudski koncert“. Naša slovenska vojaška godba priredi pod osebnim vodstvom kapelnika Herzoga v nedeljo popularen „Ljudski koncert“ v veliki dvorani „Narodnega doma“, začetek ob 3. uri do 5. ure popoldne. Cene so zmerne in sicer za numerirane sedeže 3 K, za sedež 2. K in stojišče 1 K. Vabimo naše občinstvo, da se mnogobrojno udeleži tega koncerta. Če se bo ta poskus posrečil, nameravajo vsako nedeljo prirediti take popularne koncerte.

Prost lov in prosto ribarstvo? Kakor se govori, namerava osrednja vlada proglasiti prost lov in prosto ribarstvo. Dosedaj ta vest še ni potrjena.

Poučna predavanja Zgodovinskega društva se nadaljujejo prihodnjo nedeljo. Ob pol 10ih predava v mali dvorani Nar. doma g. dr. M. Kovačič o slovanskem bogoslužju ob Adriji. Vstop prost.

Nemške godbe po gostilnah in kavarnah. Po številnih gostilnicah in kavarnah v Mariboru igrajo nemške godbe, ki nadlegujejo tudi slovenske goste ter pobirajo prispevke. Zdi se nam, da so ti godci in godcevke večinoma iz inozemstva. Svetujemo vsem jugoslovanskim gostom, da ne podpirajo teh ljudij s prispevki, marveč naj raje ta denar darujejo za naše dobrodelne namene.

Trgovski tečaj. Člani slovenskega trgovskega in obrtnega društva v Mariboru in drugi, ki so se priglasili pri društvenem odboru, da bi radi obiskovali omenjeni tečaj, naj pridejo zanesljivo v nedeljo, 30. t. m. točno ob osmih zjutraj na državno moško učiteljsko (priljičje). Vsakdo naj prinese s seboj svinčnik. Vhod iz Lutrove ulice. Tečaj za začetnike prične začetkom aprila. Prijave do konca marca v trgovini Weixl (Glavni trg) ali v Cirilovi tiskarni.

Krožku mestnih uslužbencev v Mariboru so darovali po 10 K: Berdajs Vilko, Božič Ignac, Bureš Franjo, Glasar Katarina, Golec M., Gselman Blaž, Hedler Franjo, Kirbiš Jožef, Meden M. in Rapoc. Iskrena hvala! Posnemajte!

Sramotni oder. Objavljamo imena ubežnikov top. poveljstva v Mariboru, ki jih zasleduje vojaško pravdnistvo: Oskar Kampuš (pristojen v Zg. Polskavo, okraj Maribor), Janez Berglez (prist. v Rače, okr. Maribor), Avgust Bordijan (p. v Sv. Janž, okr. Maribor), Janez Vodošek (p. Sv. Lovrenc, o. Ptuj), Leopold Vajda (p. Bukovci, o. Ptuj), Roman Hüttl (p. Sv. Lovrenc, o. Maribor), Ivan Snuderl (p. Pesnica, o. Maribor), Jurij Babšek (p. Majšperk, o. Ptuj), Franc Gumzer II. (p. Sv. Benedikt, o. Maribor), Josip Bohinec (p. Veličane, o. Ljutomer), Rudolf Jančič (p. Hoče, o. Maribor), Anton Zemljčič (p. Moravci, o. Ljutomer), Franc Simonič (p. Zakušak, o. Ptuj), Franc Furman (p. Sv. Lovrenc, o. Maribor), Jakob Klemenčič (p. Zg. Porčič, o. Maribor), Bernard Leskovar (p. Vrhloga, o. Maribor), Simon Kotnik (p. Sv. Janž, o. Sl. Gradec), Štefan Rudolf (p. Črešnjevce, o. Maribor), Franc Žunec (p. Negova, o. Ljutomer), Franc Herbst (p. Stara Nova vas, o. Ljutomer), Rudolf Polenšak (p. Sv. Jurij, o. Maribor), Franc Golob (p. Orehova vas, o. Maribor), Janez Krošelj (p. Stojno, o. Maribor), Ciril Budja (p. Negova, o. Ljutomer), Franc Marinič (p. Logarovci, o. Ljutomer), Alojz Zelcer (p. Gradiška, o. Maribor), Franc Kranjc (p. Radoslavci, o. Ljutomer), Lovrenc Marhold (p. Zg. Kunigunda, o. Maribor), Lovrenc Kapun (p. Vrže, o. Ljutomer), Alojz Fingušt (p. Gorica, o. Maribor), Ivan Marok (p. Sv. Elizabeta, o. Ptuj), Anton Meh (p. Družminje, o. Slov. Gradec), Simon Kocbek (p. Sv. Benedikt, o. Maribor), Rudolf Flašker (p. Žice, o. Maribor), Alojz Antolič (p. Žirovnice, o. Ptuj), Maks Švirc (p. Središče, o. Ptuj), Blaž Mihelak (p. Črešnjevce, o. Maribor), Anton Vogrin (p.

Zg. Porčič, o. Maribor), Franc Gumzer I. (p. Sv. Benedikt, o. Maribor), Peter Ovčjak (p. Sv. Martin, o. Slov. Gradec). — Od svojih pododdelkov saperskega bataljona v Ptuj sta se samovoljno odstranila saperski Franc Erhartič iz Sodenca pri Ptuj in Lovro Kos iz Višancev pri Ptuj.

Velika tatvina na Pobrežju. Na Pobrežju so v gostilni Balon neznani tatovi udrli v shrambo za živila ter odnesli vse prekajeno meso (baje nad 40 gnjat) in druge stvari v znesku nad 40.000 K. Značilno je, da so v neposredni blizini shrambe spali domači posli, pa niso nič slišali.

Prijet špion. 21letni elektrotehnik Ivan Tragfeit, Dunajčan, brez stanovanja je bil včeraj prejet od vojaške patrolje v St. Juriju ob Pesnici, kjer se je potikal v avstrijski vojaški obleki. Imel je pri sebi več dokumentov na različna tuja imena in volilne listke za nemško konstituantno ter več vlomilnih instrumentov. Oddan je kot špionaže in splošno osumljen okrožnemu sodišču v Mariboru.

Nemški železničarji vtihotaplajo v ententnih vlakih. Na tukajšnjem kolodvoru so včeraj zaplenili dva vagona masti, ki so jih na Zidanem mostu priklopili ententnemu vlaku z žitom. Priklopitev vagonov je povzročil neki nemški železničar proti plačilu 5000 K. Mast, ki je prišla s Hrvaške po kupčiji neke banke in je bila namenjena gospodarskemu uradu v Gradcu, je zaplenjena v prid tukajšnjega mestnega gospodarskega urada.

Oddaja tobačne glavne zaloge v Radgoni. Tobakna glavna zaloga v Radgoni, spojena z založno trafiko se stem razpisuje v oddajo po javnem natečaju: Natančnejši podatki o dosedanjih donosih prodaje in o stroških, ki jih je imela prejšnja imejteljica prodaje so razvidni iz izkazov o dohodkih in bremenih, ki so razporejeni pri finančnem okr. ravnatelstvu v Mariboru ali pri preglednem okr. vodstvu finančne straže v Radgoni. Invalidi izza zadnje vojske, takisto vdove in sirote po vojaki, padlih ali umrlih v tej vojski, in sicer v prvi vrsti častniki, praporščaki, kadeti in istovrstniki, istotako vdove in sirote po takih vojaških osebah imajo ob gotovih pogojih brezpogojno prednost pred vsemi drugimi prosilci. Takim prosilcem se podeli prodaja brez ozira na ponudbe ostalih ponudnikov proti 1 odstotni opravnini od denarne vrednosti razpečanega tobačnega materiala. Jamščina znaša 6200 K. Položiti se mora preden se ponudba izroči pri pristojnem davčnem uradu. Ponudbe je napraviti na predpisani uradni tiskovini, pravilno jih je kolkovati in podpisati, ter najpozneje dne 16. aprila 1919, dopoldne ob 10. uri v zaprtih in zapečatenih uradnih zavitkih vročiti vodji podpisane prodajne oblasti.

Dvojno in ameriansko knjigovodstvo. Na Legatovem zasebnem učilišču v Mariboru se prične 1. aprila 1919 oblatveno dovoljen tečaj za dvojno in ameriansko knjigovodstvo. Poučeval bo zato izvrstno usposobljen učitelj. Natančnejša pojasnila v učilišču Legat v Mariboru, Vetrinjska ulica št. 17, I.

Porotno sodišče.

„Kupčije“ avstrijskega policijskega agenta. Maribor, dne 27. marca.

Pod predsedstvom viš. sod. svetnika Cajnkara se je danes razpravljal zvečnim slučaj tatvine bivšega avstr. policijskega agenta Roberta Schnell-a v Ljubljani, najboljšega prijatelja bivšega komisarja dr. Skublja. Državni pravdnik dviga proti Schnellu sledečo obtožbo:

Robert Schnell, rojen 1. 1890 v Göstingu pri Gradcu, rim. kat., drž. stražnik v Ljubljani, je dne 3. oktobra 1918 v Mariboru v tatinski družbi zavoljo svojega dobička iz posesti in brez privoljenja občinskega gospodarskega urada vzel 3 sode masti v vrednosti med 4000 K iz zaklenjenega skladišča.

Razlogi:

V četrtek, dne 3. oktobra p. l. je zasačil mestni nadstražnik Ivan Jerin v Mariboru

dva avgmentacijskemu skladišču pešpolka 47 pridelnega črnovojnika in strelca Mihaela Winzla 26. strel. polka, ko so ravno peljali na vojaškem vozu 3 sode masti iz mesta proti Tržaški cesti in jo shranili pri gostilničarju Ivanu Rapocu. Tekom poizvedb se je javil obdolženec kot posestnik masti ter je rekel, da je redar iz Ljubljane in trdil, da je mast vtihotapil iz Ogrske, kjer jo je kupil kg po 15 K.

Povedal je tudi, da ima namen jo prodavati tukaj po 40 K. Ker so vozniki stražarju povedali, da se v sodih nahaja maščoba za orožje in ker je stražar pri enem poškodovanem sodu zapazil, da se nahaja v istih čista bela mast, je takoj sumil tatvino, je mast zaplenil ter začel poizvedovati.

Ugotovilo se je, da so bili istega dne okrog poldneva ukradeni iz zaklenjenega skladišča občinskega gospodarskega urada v Mariboru 3 sode masti, katero skladišče se nahaja v posloju pivarne Tscheligi na Glavnem trgu. Ti 3 sode so tehtali 600 kg v vrednosti okrog 4000 K.

Robert Schnell je v začetku vso krivdo zanikal, kmalo pa je odkritosrčno priznal, da je mast s pomočjo nekega civilista ukradel, katerega ime mu neznano in kateri je skladišče odprl s pomočjo takozvanega patentnega ključa, kakor je bilo že poprej dogovorjeno in pri čem so mu pomagali tudi 3 vojaki in Tscheligijev hlapec Gašpar Schlossar. Vsi ti pa niso vedeli ničesar o tem, da je mast ukradena. Vojaški voz sta Schnellu preskrbela Oto Narhold in Gottfried Pichleritsch.

Tatvino sta izvršila Robert Schnell in njegov nepoznani tatinski tovariš na ta način, da je pustil Robert Schnell pripeljati voz v blizini Tscheligijeve pivarne, kjer je potem tako dolgo pazil, dokler se ni njegov oče Herman Schnell, ki je v pivarni kot varilec uslužben, odstranil k obedu. Nato je neznani tatinski tovariš odprl s ponarejenim ključem skladišče in s pomočjo vojakov ter Kašpera Schlosserja, kateri ni imel niti pojma o tem, da se hoče ukrasti mast, sta spravila 3 sode iz skladišča v vežo iz iste pa na zunaj že pripravljen voz. Potem sta skladišče zopet zaklenila, voz se je odpeljal proti Tržaški cesti, kjer bi se naj mast shranila pri gostilničarju Rapocu. Le temu se je reklo, da je to vtihotapljena mast.

Robert Schnell je tudi v Mariboru splošno znana oseba, že po njegovem očetu, varilcu pivovarne Tcheligi. Pred koncem vojne je služil kot četovodja pri tukajšnjem havbičnem polku, in videlo se ga je navadno več na cesti in po gostilnah, kot pa v vojašnici. Imel je že takrat svoje kupčijske zveze. Pri svoji bitnici se je pustil superarbitrirati ter je vstopil v Ljubljani v službo državne policije. V tem času, se je tudi oženil, zakon pa se je kot nesrečen, kmalo razdružil.

Obtožnica proti Schnellu je seveda slovenska. Toda obtoženi je noče razumeti, odgovarja ostentativno le nemški. Na vprašanje predsednika, če se prizna krivim odgovori, da ni kriv. Njegov zagovor je mestoma nerodno zavrt in zvit. Pozna se mu, da o tej tatvini ve, pa noče izdati svojih tatinskih tovarišev. Nerešeno je še razmerje med njim in Pihleričem ter Narholdom, ki sta nastopila kot prič, in sta skušala tajiti vsako sokrivdo na tej tatvini.

Schnellov zagovornik dr. Irgolič je imel težko stališče; zagovarjal ga je z duševnimi defekti vsled poškodb v vojni, da je mast previsoko cenjena in je Schnell le žrtev zapekljivcev.

Porotniki so soglasno potrdili edino jim stavljeno glavno vprašanje na hudodelstvo tatvine vrednosti nad 4000 K. Na predlog državnega pravdnika in seveda tudi zagovornika na vporabo izredne milosti pri odmeri kazni, je porotni sodni dvor izrekel

o b s o d b o

na 18 mesecev težke ječe, poostrene vsaki drugi mesec s postom in trdim ležiščem. V to kazen se Schnellu vstaje preiskovalni zapor od 4. oktobra p. l. Brzkone pa pride ta mast še enkrat na porotno klop, a na nji bodo sedeli drugi.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Mariboru

Delniška glavica 15.000.000 K

CENTRALA V LJUBLJANI

Rezervni fondi nad 4.000.000 K

Poslovalnica avstrijske razredne loterije

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice, tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Rentni davek plača banka sama.
Kupuje in prodaja devize, valute, vrednostne papirje itd., eskontira menice, devize, vrednostne papirje itd.

Izdaja čeke, nakaznice in akreditive.
Daje trgovske kredite pod ugodnimi pogoji in predjme na vrednostne papirje in blago.
Izvršuje borzna naročila najkulantnije.

I. Mariborski bioskop

Tegetthoffova cesta.

Od sobote 29. marca do 1. aprila 1919

Henica Porten pride!

Na poskušnjo.

Veseloigra v 5 dejanjih.

V glavni ulogi Henica Porten.

Saša-Journal.

Predstave se vrše vsaki dan ob 6. in 8. uri, v nedeljah in praznikih ob 1/3., 4., 6. in 8. uri zvečer

Jahalni škornji

častniški, elegantni, dobro predvojno delo, kakor častniška surka (Pelzsacco) je na prodaj v Gosposki ulici št. 40, II. nadstropje, vrata 5. 2-1

Razglas

s katerim se odredi pasji kontumac.

Ker se je uradno ugotovilo, da je v okrožju mesta Maribor stekel neki pes, se odredi sporazumno z okr. glavarstvom, da se zabrani nadaljno razširjenje, za mesto Maribor

pasji kontumac.

Dokler traja pasji kontumac, morajo biti vsi psi priklenjeni, ali pa morajo nositi pasjo torbo, da ne morejo grizti, drugače se jih pa mora peljati na vrvi. Mestni konjederec ima naročilo, da vse pse, katere najde brez predpisanih varnostnih odredb, ulovi in ubije.

Razven tega se uvede proti imetniku psa kazensko postopanje radi prestopka § 42 glasom 63 spl. zak. kuž. bol. in se dotični kaznuje z zaporom do 2 meseca ali pa z denarno globo K 600.—

Obenem se ponovno opominja, da je prepovedano jemati pse v gostilne in kavarne. Dolžnost vsakega je, držati se tega ukaza.

Z ozirom na jako nevaren značaj te pasje stekline, ki se prenese tudi na ljudi, ter z ozirom na dejstvo, da se je dognal slučaj te pasje bolezni v okraju Maribora, pričakuje mestni magistrat, da se prebivalstvo natančno ravna po izdanih predpisih.

Mestni magistrat Maribor, dne 26. marca 1919.

Vladni komisar:

Dr. Pfeifer, I. r.

OTVORITEV!

Cenjen. občinstvu sporočam, da sem kupil

Hotel „MERAN“

ga popolnoma prenovil in sem ga otvoril dne 13. marca. -o- Smatral bom za svojo dolžnost, spoštovanemu občinstvu v hotelu kakor tudi v restavraciji postreči najbolje in najsolidnejše. -o- Maribor, 14. marca 1919.

H. FRIEDL

lastnik hotela.

1 vagon koruzne moke

2 vagona koruze

1 vagon svinjske masti I^a

kakor tudi

6-6

I^a povoj. svinjsko meso

po nizkih cenah ponudi

Importna in eksportna trgovina

Franjo Vidovič

Maribor, Cvetlična ulica 15

Mirna begunska družina

išče v slovenskem delu Štajerske zračno, meblirano stanovanje, obstoječe iz kuhinje in 1 sobe in sicer za 1. ali 15. april. Ponudbe na upravnishvo lista pod »Stanovanje 15«.

Krompirja

večjo množino ima v zalogi trdka

A. Vertnik, Maribor, Sodnijska ul. 17

trgovina z mešanim blagom.

Salonsko

kegljišče

z lepo razsvetljavo, ki se tudi lahko kuri, se odda za vsak dan v najem.

Irma Urbauer

Pizenska pivnica

Maribor, Freihaus ulica 5.

Sveže bučno olje

liter po 34 K, surova zrna kava ter izvrstno pralno milo, se dobiva v vsaki množini v 3-2

trgovini Felber

pod novim mostom.

Semena

vrtnarskega, cvetličnega, gozdnega in vsako vrsto deteljnega, priporoča trgovina z semeni

M. Berdajs, Maribor ob Dr.

Solijin trg

Juraj Gredlič, brivec

v Tegetthoffovi cesti 22 se priporoča jugoslovanskemu občinstvu.

Vse vrste kolonijalnega blaga, kakor:

kava, riž, čaj, kolinski kavin nadomestek itd.

oddaja po najnižjih cenah trdka

Vladimir Pavlišek

Maribor, Grajska ul. 16

Vojaške čepice

bojne čepice (sajkače), epolete zlate in srebrne, baržun v prepišanih barvah, kokarde za častnike v državni barvi SHS in kokarde za moštvo SHS, srbske rosele (zvezde), različne borte po predpisih razpošilja modna trgovina

Zaloga perila za dame, steznikov in moderčkov.

Zaloga svile za obleke in bluže.

Uzorci na razpolago.

M. BIDOUC, Maribor, Tegetthoffova cesta št. 28